

was, kan hij opdracht geven tot een tweede behandeling door het Hoog Militair Gerechtshof voor Nederlands-Indië. Van alle vonnissen kon tenslotte gratie worden aangevraagd bij diezelfde hoogste autoriteit – tot september '48 was dat luitenant-gouverneur-generaal van Mook, na zijn ontslag de Hoge Vertegenwoordiger van de Kroon: eerst Beel, vervolgens Lovink.

Negentien Temporaire Krijgsraden werden in de loop van de tijd ingesteld: vier op Java (Batavia, Bandoeng, Semarang, Soerabaja), dertien in de Buitengewesten, één (tijdelijk) in Singapore en één (eveneens tijdelijk) in Bangkok.

Men had talrijke Japanners gevangen gezet die van het begaan van oorlogsmisdrijven werden verdacht. Dat werden er in totaal bijna acht-entwintighonderd, maar van dezen zijn, zoals bleek, althans in Indië slechts ruim duizend berecht. Het is mogelijk dat enkelen van de meer dan zeventienhonderd die niet voor de Nederlandse Temporaire Krijgsraden zijn verschenen, ter berechting aan andere mogendheden zijn overgedragen maar veruit de meesten van die meer dan zeventienhonderd zijn niet vervolgd omdat de procureur-generaal er van meet af aan (en in overeenstemming met in Singapore gemaakte afspraken) van uitging dat alleen de ernstige gevallen voor de Temporaire Krijgsraden moesten worden gedaagd.

Het aantal oorlogsmisdrijfzaken dat door de verschillende Temporaire Krijgsraden werd behandeld, verschilde sterk.¹ Bij sommige bleef het tot een tiental beperkt, voor andere werden wel honderd of meer processen gevoerd. De Temporaire Krijgsraad te Batavia kreeg het het drukst: voor

¹ Vooral in '46 hadden de Temporaire Krijgsraden tevens vonnissen gewezen tegen Europeanen, Chinezen en Indonesiërs, die van hulpverlening aan de Japanners en andere strafbare feiten werden verdacht en die berecht werden op grond van het Indische Wetboek van Strafrecht – de daarin genoemde strafmaxima waren verhoogd. Van tientallen Indonesiërs die werden veroordeeld, kreeg één (een beruchte helper van de Bataviase *Kenpeitai*) de doodstraf. Een vervolging van Indonesiërs die als functionarissen van de Politieke Inlichtingendienst hand- en spandiensten aan de *Kenpeitai* hadden verleend (en soms bij uitstek berucht waren geweest om hun martelmethoden), vond slechts bij uitzondering plaats – wij veronderstellen dat de meesten hunner naar de gebieden van de Republiek waren gevlucht. Tegen Nederlanders, Indische Nederlanders en Chinezen zijn enkele tientallen processen gevoerd (ook zijn enkelen die verraad hadden gepleegd, uit de weg geruimd); zo werden o.m. sommigen die medewerking hadden verleend aan de Japanse radiopropaganda, veroordeeld. In mei '47 kondigde van Mook een algemene amnestie af, behalve voor de ernstigste gevallen; daartoe behoorden personen die er van verdacht werden, illegale werkers te hebben verraden.